

ИЗДАНИЕ НА СЪЮЗА НА ИЗОБРЕТАТЕЛИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ИНОВАТИВНО

В БРОЯ

Големите изобретатели

Научни статии

Събития

Новини от света на бизнеса и интелектуалната собственост

Предстоящи събития

Джером Лемелсон

Брой 6(36)/2025

ISSN: 2815-3502

Редакционна колегия

Проф. д.т.н. инж. Гаро Мардиросян – гл. редактор

Д-р инж. Марио Христов – зам. гл. редактор

Проф. д.с.н. Славка Лукипудис

Доц. д-р Роксандра Памукова - Майкълсън

Маг. Милен Марков

Използвани са и материали от Интернет, сайта на Патентно ведомство на Република България <https://www.bpo.bg/>, сайт <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/bg/sheet/36/>, сайт на ИКИТ-БАН www.space.bas.bg, сайт на Министерство на иновациите и растежа <https://www.mig.government.bg/>, сайт на Съюза на изобретателите в България <https://sibulgaria.org/>, архиви на СИБ, научно-технически и организационни дейности на СИБ, БТА и лични архиви.

Съдържание

Големите изобретатели.	3
ДЖЕРОМ ЛЕМЕЛСОН	
Научни статии	8
ДИНАМИКА НА ГЕНЕЗИСА НА ТЪРСЕНЕ НА РЕШЕНИЕ “	
Събития	15
НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКА КОНФЕРЕНЦИЯ	
„ИНОВАЦИИ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ - 2025“	
Новини от света на бизнеса и интелектуалната собственост	27
Предстоящи събития	32

ГОЛЕМИТЕ ИЗОБРЕТАТЕЛИ

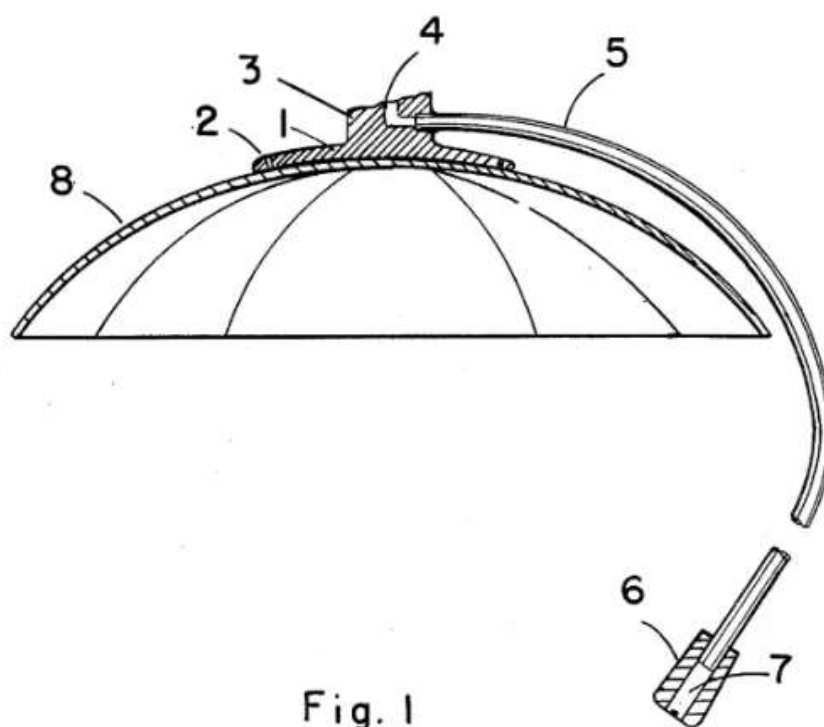

Джером Лемелсон

**Изключително продуктивен иноватор
автор на 605 изобретения**

Лемелсон е смятан за един от най-продуктивните изобретатели. Неговият гениален иноваторски талант му е позволил да патентова 605 изобретения. Негови иновации са автоматизирани складове, промишлени роботи, видеоплеери, безжични телефони, факсови апарати, видеоеокамери, магнитни ленти, изобретения в областта на битовата електроника, телевизията и много други. Свой патенти Лемелсон е приложил и за медицинско оборудване – както за диагностика, така и за лечение на рак.

Джером Хал Лемелсон е роден на 18 юли 1923 г. в остров Статен Айланд, разположен в предградията на Ню Йорк, Съединени американски щати в семейството на лекар от австрийско-еврейски произход. Джером има още двама по-малки братя. Първото си изобретение Джером прави за баща си, като създава медицинска лъжичка с подсветка за по-добро оглеждане на болни гърла. По-долу е показан оригиналният чертеж на Лемелсон в заявката за първия му патент. Баща му използва тази иновация в медицинската си практика.

По време на Втората световна война Джером Лемелсон работи в инженерните подразделения на Военно-въздушните сили на САЩ. След края ѝ постъпва в Ню Йоркския университет, откъдето получава

дипломи за две магистърски степени – по въздухоплаване и по промишлено инженерство. Лемелсон успява да се включи в изследователския проект „SQUID“, целта на който е разработка на ракетни и реактивни двигатели. По-късно Джером участва и в проекта „Republic Aviation“, в който разработва управляеми ракети.

Известно време Лемелсон работи като инженер по техника на безопасността на труда в металургичен завод. Напуска работата след разногласия с ръководството по отношение на негови препоръки.

Оттогава насетне Джером Лемелсон не работи никога за никого – занимава се изключително с изобретателска дейност.

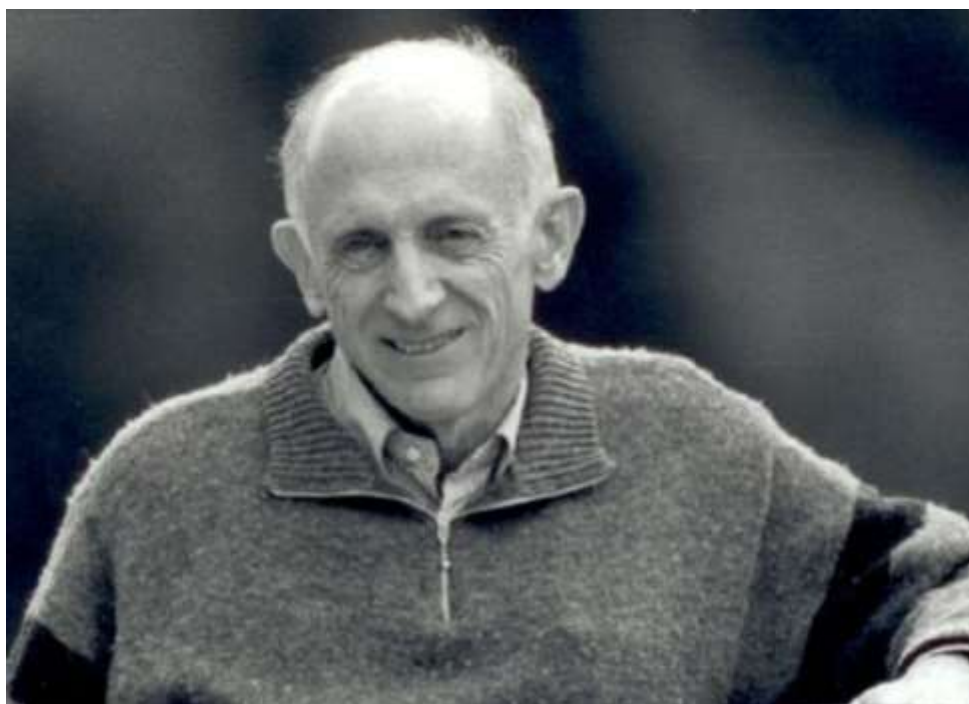
От момента на началото на своята независима изобретателска дейност Лемелсон демонстрира невероятно високо ниво на продуктивност. През следващите 4 десетилетия той работи по 12–14 часа на ден и регистрира средно по един патент на месец. Тетрадките и тефтерите в които записва своите различни идеи са хиляди. Близки и приятели на Лемелсон, които го наричат „Джери“, го описват като абсолютен работохолик. По-малкият му брат, с когото живеят заедно известно време, казва, че всяка нощ по няколко пъти запалвал осветлението в стаята, за да си записва ценни идеи, които на следващия ден реализирал като патентни заявки.

През петдесетте години на миналия век Лемелсон се захваща с изучаване на системи за съхранение на видеоданни на магнитни ленти. Създадени от него патенти в тази насока ползват най-големите световни компании и корпорации „Sony“, „IBM (International business machines)“ и други. Негови патенти са в основата на произвежданите от „Sony“ аудио и видео касетофони. „IBM“ му предлага работа в изследователския си отдел, но той отказва с цел да запази изобретателската си независимост. Редица патенти, посветени на разработването на интегрални схеми Лемелсон продава през 1961 г. на фирмата „Texas Instruments“.

Независимо от огромната си заетост и продуктивност, Лемелсон намира време и за обществена дейност. Негови са множество проекти за достъпно образование на националните малцинства и за юридическо подпомагане на независимите изобретатели, какъвто е бил и самият той.

Джери Лемелсон почива на 1 октомври 1997 г. в Лос Анджелис, Калифорния след тежка борба с рак на черния дроб. Коварната болест не го отказва от изобретателската му дейност, напротив, дори я засилва.

През 1994 г. е учредена ежегодна премия на името на Лемелсон – (Lemelson – MTI Prize). Наименована е на името на изобретателя, който дава парични средства за приза в разпореждане на Масачузетския технологически институт. Първата награда е връчена през 1995 г.

Джерами Лемелсон е наричан Леонардо да Винчи на своето време.

Научни статии

ДИНАМИКА НА ГЕНЕЗИСА НА ТЪРСЕНЕ НА РЕШЕНИЕ

Акад. Георги Ламбажиев
georgilam@abv.bg

Въведение

Целта на настоящата статия е да се идентифицира в теоретичен аспект динамиката на процеса на търсене на решение на проблем на базата на следните предпоставки:

1 Рангът (r) е система от относително независими и фундаментални по значение процеси:

r_1 – процес на търсене на решение;

r_2 – процес на взаимодействие между субект и обект (отражателен процес),

r_3 – процес на индивидуално развитие на система;

r_4 – тенденция на развитие на вида на система;

r_5 – тенденция на развитие на система от видове, към които принадлежи конкретна система;

r_6 – тенденция на развитие на средата, в която се развива система от видове [Ламбажиев (1), с.328].

2. От разработената от автора на статията концепция за самоорганизация (еволюция) на средата следва, че в част от Първичната среда се формират качествено нови Полярни среди, в част от всяка Полярна среда се формират качествено нови Информационни среди, в част от всяка Информационна среда се формират качествено нови Енергийни среди и в част от всяка Енергийна среда се формират качествено нови Материални среди (съвкупност от вселени).

3. Процесите по ранг могат да се представят топологично като концентрично разположени области във функционална равнина. Тези области в своята цялост са топологичен модел на установката на система. Външната

област (периферен пръстен) характеризира вариабилната установка на тази система, с която тя комуникира с външната среда. Вътрешната кръгова област характеризира фиксираната установка на същата система, която включва информация за нейната предистория.

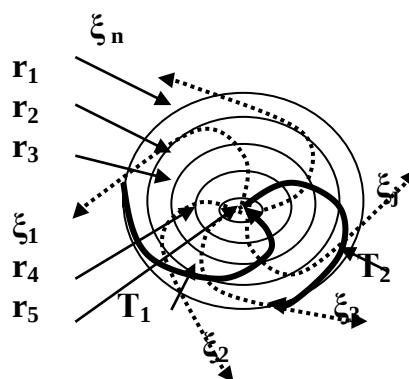
4. Процесът на търсене на решение протича от осъзнат процес на изясняване на началните условия на търсене на решение на проблем към подсъзнателен процес на обобщаване на началните условия (представяне на проблемът като частен случай на по-общ алгоритъм). След като се формира решението по обратен път то изплува в съзнанието като интуитивно прозрение.

Топологична проекция

Динамиката на поведение на система може да се представи топологично чрез кръгова диаграма. Външният пръстен на диаграмата (фиг. 1) изразява процесите от ранг r_1 , чрез които системата формира начина на взаимодействието си с външната среда. Следва пръстен, който изразява реалното взаимодействие на системата с външната ѝ среда – процеси от ранг r_2 . Следват вътрешни пръстени с нарастващ ранг.

Повишаването на ранга на процеса е свързано с намаляване на степента на неговата конкретност, т.е. с повишаване на степента на обобщеност на проблемната ситуация. Когато са сложни условията за търсене на решение на проблемна ситуация, се повишава рангът на нейното разглеждане за да се опрости проблемът до нивото на задача.

В топологичната равнина (фиг. 1) този процес T_1 пресича множество радиално ориентирани спирални траектории ξ на управляващи фактори на проблема, докато достигне до този фактор, който управлява неговата същност, т.е. фактор от определен ранг.

Фиг. 1. Схема на траектория T_1 на процес на търсене на решение по нарастващ ранг и траектория T_2 на процес на търсене на решение по намаляващ ранг във функционална равнина, включваща области от ранг r_1, r_2, r_3, r_4, r_5 и управляващи фактори $\xi_1, \xi_2, \xi_3, \dots, \xi_j, \dots, \xi_n$ [Ламбаджиев (1), с.113]

Когато траекторията T1 достигне да търсения главен управляващ фактор ξ_j на проблема, същността на решението се изяснява. След това процесът продължава като постепенно се добавят уточнения по отношение на управляващите фактори на проблема по траектория T2, като завършва на нивото на ранг r1 (фиг.1).

Еволюционна проекция

От схемата на фиг. 1 следва, че „Когато се сблъскате с противоречие, не настоявайте – просто върнете се към тази област малко по-късно и от друго направление” [Верицагин, с. 197]. Процесът на търсене на решение, който е проектиран върху еволюционния процес на средата, протича като процес от множество проби и грешки, докато се определи оптималната насоченост на текущите преобразувания. Следващите проблеми се адаптират към установената насоченост, в резултат на което времеинтервалът на процеса на търсене на решение се съкращава. Адаптирането на следващи решения към предишните осигурява устойчивост на средата срещу външни смущаващи я въздействия.

Техническа проекция

Траекторията T1 пресича топологични области с нарастващ ранг, при които постепенно намалява скоростта на процесите в тях.

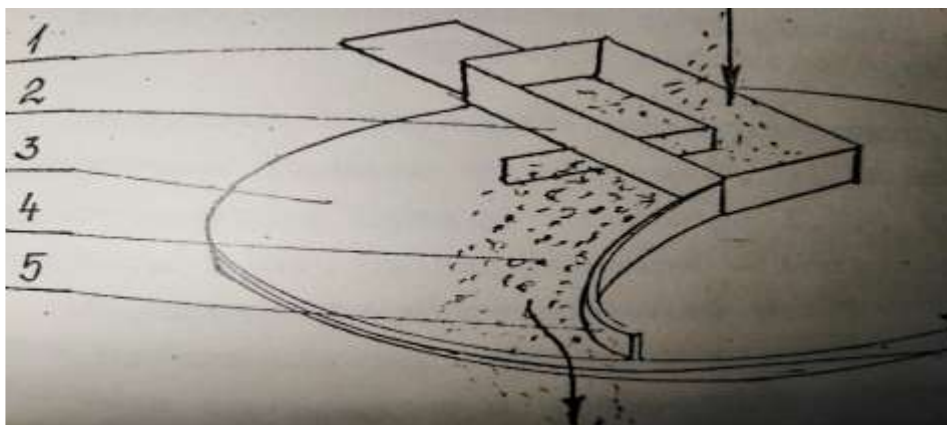
Този процес може да се представи като постепенно приближаване до центъра на хоризонтален равномерно въртящ се диск. Подобна е работата на известното от древността грънчарско колело.

От всеки слой, през които преминава процесът на търсене на решение, се натрупва ограничаваща информация, която сумарно има количество Q.

Разработен и експериментиран е апарат за дозиране на насипни материали чрез надлъжно разширяващ се правоъгълен отвор. Дозиращият отвор с фиксирана височина се разширява постепенно радиално от периферията към центъра на равномерно въртящ се хоризонтален диск [Ламбаджиев (2)] – фиг. 2.

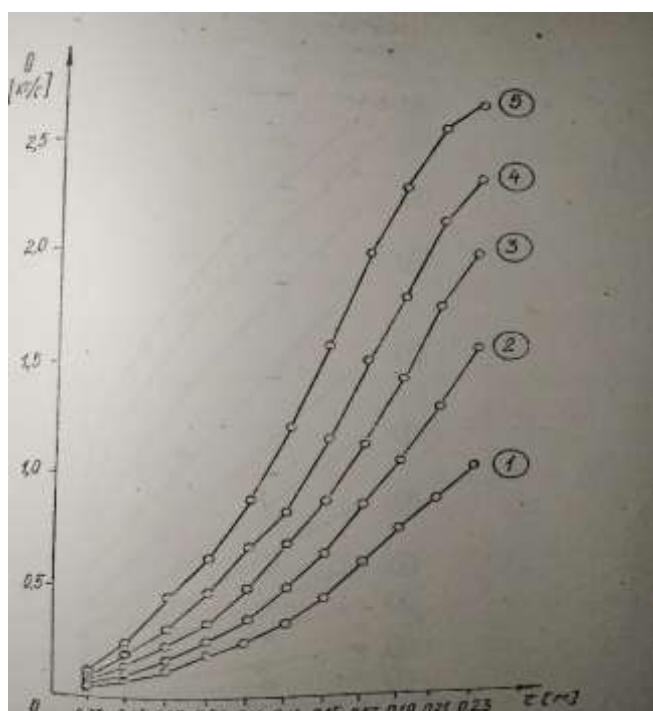
Изследванията на този дозатор показват, че разходът на дозиран поток Q от зърно на пшеница нараства по логистичен закон (фиг. 3) в резултат от постепенно разширяване на дозиращия отвор от периферията към центъра на дозиращия диск [Ламбаджиев (3)].

Логистичният закон се характеризира с висока нелинейност в краищата на процеса и с относителна линейност в централния участък на този процес (фиг. 3). Това означава, че в централния участък на разширяващия се отвор разходът на поток през него е нараствал практически пропорционално на неговата ширина, т.е. пропорционално на площта на този отвор.

Фиг. 2. Схематично изображение на структурата на дисков дозатор с радиално разширяващ се дозиращ отвор

1. Шибър с формата на Г-образна пластина за радиално регулиране на ширината на дозиращ отвор
2. Вход на насипен материал в дозатора
3. Хоризонтален диск за изтегляне на насипния материал от дозиращия отвор
4. Дозиран поток върху дозиращия диск
5. Експоненциално извито гребло за отстраняване на дозирания материал от диска

Фиг. 3. Графики на зависимостта на дозирания поток Q от радиуса r на отваряне на дозиращия отвор при нарастване на ъгловата скорост на дозиращия диск – позиции 1, 2, 3, 4, 5

По отношение на процеса за търсене на решение на проблем (фиг. 1) това означава, че през междинните си етапи този процес протича с практически равностойна скорост. Съответно при търсене на решение на проблем с относително малка сложност този преходен процес е относително кратък: достатъчно е да премине през съседни топологични слоеве от фиг. 1. При по-сложни проблеми процесът на търсене на решение се удължава, тъй като се доближава до центъра на топологичната равнина от фиг. 1.

Ранг и еволюция

Мисълта на човека по необходимост се връща към характеристиките на еволюционно предишни етапи на средата, за да съгласува своето решение с утвърдилата се еволюционна тенденция.

Съответно процесът от ранг r_1 – процес на търсене на решение включва в себе си като подпроцеси от нарастващ ранг, енергийното и информационното му осигуряване, възможните колебания в установката на системата и нейната предистория. Нагледни примери са процесите на създаване на конструктивни инженерни разработки.

По подобен начин Материалната среда включва в себе си като подпроцеси характеристики на Енергийна, Информационна, Полярна и Първична еволюционни среди:

r_2 – процесът на взаимодействие между субект и обект изисква енергиен ресурс за реализация, който е характерен фактор за Енергийната среда.

r_3 – процесът на индивидуално развитие на система изисква програма за реализирането му, характерна за Информационната среда.

r_4 – тенденцията на развитие на вида на система протича през множество проби и грешки на търсене на ниша за реализация. Този колебателен процес е присъщ на Полярната среда.

r_5 – тенденцията на развитие на система от видове, към които принадлежи конкретна система, е израз на еволюционната тенденция на средата Дао (съгласно древната китайска представа за еволюцията на средата). Тази тенденция, към която принадлежи известната ни Материална среда, стартира от Първичната среда. Тази среда е еволюционно първична за еволюционно фракталните разклонения, към които в частност принадлежи известната ни част от Материалната среда.

r_6 – тенденцията на развитие на средата, в която се развиват системи от видове, включва предисторията на Първичната среда.

На тази основа следва, че при сложен проблем мисълта на човека преминава през множество модели на основни характеристики на предшестващи еволюционни среди под формата на процеси по ранг. Тези модели съответстват, т.е. представляват проекции на тези еволюционни среди, които са адаптирани към характерните свойства на Материалната среда.

Разширяване на функционалното пространство

Еволюционно новата среда се формира в областта на контакта на еволюционно предшестващите я среди, т.е. в малка област. Впоследствие еволюционната среда нараства в границите на еволюционно предшестващата я среда. Този ефект на разширяване на пространството на средата има проекции в Материалната среда:

- Вселената ни се разширява
- Звездите избухват
- Растенията и животните се стремят към завземане на нови територии
- Големите държави имат империалистически амбиции
- Богатите са алчни за още богатства.

Съответно всички еволюционни среди се стремят към разширяване на своето пространство, като самосъхранителен инстинкт. Това означава, че ширината на топологичните ивици по ранг на фиг. 1 нарастват в съответствие с ранга.

В резултат на разширяването на пространството на конкретна еволюционна среда се повишава вероятността за възникване на контакти със съседната ѝ еволюционна среда, което е предпоставка за формиране на нови еволюционни среди. Този процес предизвиква формиране на многообразие от нови среди.

Съответно разширяването на областта на познанието формира нови междудисциплинни връзки и е предпоставка за възникване на ново познание.

Основни изводи

- 1. Преходът на процеса за търсене на решение на проблем през междинните си етапи протича с практически равностойна скорост.**

2. Съществува корелация между процеси по ранг и нива на еволюционно формирани среди.
3. От изводи 1 и 2 следва, че при нулеви външни смущаващи въздействия сигналите за съгласуване на процеси на еволюционно съседни среди протичат с практически равностойна скорост.
4. Извод 3 съответства на концепцията за контакт между еволюционно съседни среди [Ламбаджиев (4)].

Литература

1. Верицагин Д. Влияние. Система навыков дальнейшего энергоинформационного развития, „Невский проспект”, Санкт-Петербург, 2006.
2. Ламбаджиев Г. (1) Функционалност и установка, Хомо институт, С., 2012.
3. Ламбаджиев Г.(2), Велинов В.В. Тарелчат дозатор с дистанционно управление на дебита, Авт. св. № 26763, 04.04.1978г.
4. Ламбаджиев Г.(3) Разработка и изследване на електрозадвигване на тарелчат дозатор за насипни продукти, Докторска дисертация за к.т.н., Московски инженерен институт, 1981.
5. Ламбаджиев Г. (4) Контактът – фактор на еволюция на средата, Изследовател, т. 30, С., 2025, с. 53–63.

СЪБИТИЯ

Научно-техническа конференция „Иновации и конкурентоспособност - 2025“

Тази година станалата вече традиционна ежегодна Научно-техническа конференция „Иновации и конкурентоспособност“, организирана от Съюза на изобретателите в България (СИБ), се проведе на 3 юни 2025 г. в зала „Проф. Иван Попов“ на Дома на науката и техниката „Джон Атанасов“ в град Ямбол. Съорганизатори на Конференцията са Федерация на научно-техническите съюзи в България, Център за развитие на интелектуална собственост и технологичен трансфер, Селскостопанска академия, Институт за космически изследвания и технологии – БАН (ИКИТ-БАН), Научно-технически съюзи (НТС) – Ямбол и „Пам Медика“ ЕООД.

Конференцията откри Милен Марков – гл. секретар на Управителния съвет (УС) на СИБ, а Милен Михайлов – управител на ТО на НТС – Ямбол, като домакин представи ТО на НТС – Ямбол пред участниците в събитието. Гости на конференцията бяха г-н Васил Александров – зам. кмет на Община Ямбол, г-н Стойко Стойков – началник на Регионално управление на образованието – Ямбол и членове на УС на НТС – Ямбол.

В Първи панел – Изобретения; Технологичен Трансфер; Иновации; Насърчаване на иновации с модератор: проф. д-н Гаро Мардиросян бяха представени:

1. „Иновации в образованието” – доц. Алексей Стоев от ИКИТ-БАН, филиал Ст. Загора;
2. „Иновативни устройства против котлен камък и обработка на течности; Апарат за ТЕС-терапия – реализацията на едно научно откритие” – инж. Николай Арnaudски – изобретател;

3. Иновативен проект „Умна къща” с Arduino Uno – ученици от ПГ „Васил Левски” - Ямбол с ръководител: инж. Динко Динев;

4. “Иновативен образователен робот-помощник” – ученици от СУ “Пейо Яворов” - гр. Стралджа с ръководител: Дончо Дойчев;

5. Иновативен проект: „Blood Sugar Tracker App – мобилно приложение за проследяване на кръвна захар – представен от учениците Стилиян Жеков и Николай Георгиев от 11а клас на ПГ „Иван Райнов” - Ямбол с ръководители инж. Ангел Николов и инж. Хатче Мустафова.

6. Представяне на списания „Иновативно“ и “Изобретения, Трансфер, Иновации” – проф. Гаро Мардиросян - член на УС на СИБ и член на Редакционните колегии.

Във Втори панел „ Внедряване на нови решения; Изобретателски методи; Представяне на изобретения с модератор Милен Марков, секретар на УС на СИБ бяха представени:

1. Иновативен проект „Трансформация на малко пространство” – Вероника Ангелинова, Мария Атанасова, Ива Иванова от 11в клас и Иновативен проект „Енергия на бъдещето” – Леонардо Тенев и Нина Георгиева 11а клас на ГСАГД „Кольо Фичето” - Ямбол на с ръководители инж. Красимира Койнова и арх .Добри Динев;

2. Иновативни разработки за защита на критична инфраструктура – проф. Гаро Мардиросян – член на УС на СИБ и изобретател;

3. Иновации в строителството - Представяне на изобретение „Дезинфектатор за банкноти” – Николай Димитров – изобретател;

4. „Иновативни системи за управление на проточни бойлери, тоалетни казанчета и WC комплекти” – Георги Димитров – изобретател

В Трети панел – Иновации в образованието; Насърчаване на креативно мислене с модератор: Милен Марков, секретар на УС на СИБ, бяха представени“

1. „Насърчаване на иновативно мислене на учащи се” – Мария Тонкова – директор на ГСАГД „Кольо Фичето” - Ямбол;

2. „Финансиране на проекти за иновации по националните програми и на инвестиции на предприятия по Фонда за справедлив преход” – Евгений Иванов - ръководител на Офис за технологичен трансфер „Квазар”;

3. „Иновативни космически технологии с широко „земно“ приложение” – проф. Гаро Мардиросян - ИКИТ-БАН.

Научно-техническата конференция „Иновации и конкурент-оспособност“ беше едно успешно и полезно събитие с отлична организация, благодарение и на НТС - Ямбол и лично на г-н Милен Михайлов – управител на ТО на НТС - Ямбол.

Снимки: Милен Михайлов

Новини от света на бизнеса и интелектуалната собственост

В България нараства
интересът към програмата за
иновации в отбраната

*На информационен ден в София участниците се запознаха
с новите възможности за кандидатстване по програмата*

„Важно е повече български проекти да кандидатстват за финансиране по програмата на Ускорителя на иновациите в отбраната за Северния Атлантик (DIANA) и да произвеждат продукти и услуги с двойна употреба. Държавите, участващи в DIANA, формират голям пазар, който обхваща обширна географска територия“. Това каза заместник-министърът на иновациите и растежа проф. Георги Ангелов на информационен ден за новите възможности и графика за кандидатстване на българските участници в тазгодишната програма на акселераторската и инкубационна програма за иновации в отбраната DIANA. Организатори на събитието са Министерството на иновациите и растежа и София тех парк.

По думите на проф. Ангелов за по-успешното реализиране на проектите ключово е взаимодействието на DIANA с Фонда за иновации на НАТО. Те биват насърчавани първоначално от програмата, а след това фондът предоставя финансиране за разрастването им.

Информационният ден се проведе в рамките на стартиралата на 2 юни акселераторска програма, чийто краен срок за кандидатстване е 11 юли. На него мениджърът й Ема Раян представи 10 нови области, насочени към намиране на следващото поколение дълбоки технологии с двойна употреба, които да помогнат за напредъка на мисията на НАТО за изграждане на мирно, сигурно и устойчиво бъдеще: енергетика и мощност, модерни комуникационни технологии, оспорвани електромагнитни среди, човешка устойчивост и биотехнологии, критична инфраструктура и логистика, операции в екстремни среди, морски операции, устойчиви космически операции, автономност и безпилотни системи, вземане на решения с помощта на данни.

Одобрените кандидати ще имат възможността да участват в шестмесечна ускорителна програма, започваща през януари 2026 г. Те ще получат подкрепа в размер на 100 000 евро за усъвършенстване на своите решения, както и достъп до мрежа от над 180 тестови центъра в Европа и Северна Америка, за да извършват дейности по тестване, оценка, валидиране и проверка.

Източник: Министерство на иновациите и растежа

Правителството създаде Център за иновации в отбраната

Министерският съвет прие решение за създаване на Център за иновации в отбраната като звено в „София Тех Парк“ АД. Той ще служи като точка за тестване на нови технологии и разработване на прототипи, с фокус върху дронаве и усъвършенствани отбранителни системи, като използва стратегическото местоположение, инфраструктурата и съвместната екосистема на парка, за да стимулира технологичния напредък, икономическия растеж и ролята на България в отбранителните иновации.

Предвижда се центърът да насърчава сътрудничеството между стартиращи компании, малки и средни предприятия, международни фирми, университети и правителство, позиционирайки България като конкурентен участник на пазара на отбрана, като същевременно се възползва от ресурсите на „София Тех Парк“ АД и осигурява бързо развитие и пазарно значими иновации.

За осигуряване на координация на комуникацията между институциите и Центъра за иновации в отбраната със заповед на заместник министър-председателя и министър на иновациите и растежа, министъра на отбраната и министъра на икономиката и индустрията ще се създаде Координационен съвет с длъжностни лица от трите институции.

Предвижда се финансирането на Центъра да бъде осигурено чрез европейските фондове за споделено управление, като бъде заложено в рамките на текущото изменение на програмите, за които отговаря Министерството на иновациите и растежа.

Източник: Министерство на иновациите и растежа

С подкрепата на иновационните кълъстери целим преодоляване на регионалните дисбаланси

„С подкрепата за иновационните кълъстери ще бъдат преодолені съществуващите в момента регионални дисбаланси. Целим те да разширят и развият дейността си, както и да подпомагат повече местни компании чрез услуги в областта на лабораторните изследвания, изпитания и др.“. Това заяви директорът на Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ (ГД ЕФК) към Министерството на иновациите и растежа Илияна Илиева. Тя даде старт на първия информационен ден по процедурата „Подкрепа за развитие на съществуващи иновационни кълъстери“ по Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“. Събитието се проведе в София.

Мярката беше отворена в края на май, а кандидатстването ще продължи до 2 септември 2025 г. „С нея продължаваме подкрепата за иновационните клъстери, която осигурихме в миналия програмен период. Сега акцентираме върху съществуващи от поне три години клъстери“, допълни Илиева. Бюджетът на процедурата е близо 49 млн. лв. Минимален размер на финансирането не е определен, а максималният е 19,6 млн. лв. Предвидено е до 100% финансиране за дейности, свързани със защита на интелектуални права и собственост на национално и международно равнище и ползване на необходимата за това експертна помощ.

Иновационните структури ще могат да финансират още надграждане на бизнес модела или съществуващите си активи, включително със споделена инфраструктура и ноу-хау. Ще се покриват оперативни дейности, организиране на обучителни програми, конференции или други събития, както и установяване на партньорства с цифрови и иновационни хъбове за подкрепа на предприятията и други институции или организации.

Следващият информационен ден по процедурата ще бъде в Бургас на 25 юни (сряда) от 10 ч. в Културен дом НХК. На следващия ден експертите на ГД ЕФК ще дадат разяснения в х-л Експо в Пловдив. На 2 юли и 3 юли предстоят още две събития – във Варна и в Габрово.

Източник: Министерство на иновациите и растежа

Предстоящи събития

The International Invention Innovation Competition in Canada, iCAN

International Invention Innovation Competition in Canada, iCAN organized by the Toronto International Society of Innovation and Advanced Skills (TISIAS), locally supported by Innovation Initiative Co-operative Inc., and globally supported by the International Federation of Inventors' Associations (IFIA).

Join to the IFIA Event at

The 9th International Invention Innovation Competition in Canada, iCAN

Dear colleagues,

We cordially invite you and your organization to participate in the 9th International Invention Innovation Competition in Canada, iCAN 2025 proudly organized by the Toronto International Society of Innovation & Advanced Skills (TISIAS), locally supported by Innovation Initiative Co-operative Inc. "The Inventors Circle" and globally supported by the International Federation of Inventors' Associations (IFIA) with media coverage by INVENTOR SOUND™ and Patent Invention Magazine.

BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
SPACE RESEARCH AND TECHNOLOGY
INSTITUTE
BULGARIAN ASTRONAUTICAL SOCIETY

TWENTY-FIRST INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

**SPACE
ECOLOGY
SAFETY**

21 – 25 October 2025
Sofia

Space Research and Technology Institute
Bulgaria, Sofia 1113, Acad. G. Bonchev St., bl. 1
(+359 2) 988 35 03, ses2025@space.bas.bg
www.space.bas.bg/SES

Фондация ЕВРИКА подкрепя проекти на талантиливи български деца и младежи в областта на науката, техниката и предприемачеството, насърчава обучението и специализацията, стимулира разширяването на младежкото международно научно и техническо сътрудничество, подкрепя младите изобретатели, учени и предприемачи, участва в разпространяването на научни, технически и икономически знания.

София 1000, бул. "Патриарх Евтимий" №1
телефони: (3592) 981-51-81, 981-54-83, 981-37-99
факс: (3592) 981-54-83
e-mail: office@evrika.org

International Journal of Innovation and Technology Management

STARA PLANINA HOLD PLC

ИНСТИТУТ ЗА ИНОВАЦИИ

ИЗСЛЕДОВАТЕЛ

ISSN 1311-9443

Format A4

Списание “ИЗСЛЕДОВАТЕЛ” включва изследвания, модели, концепции, идеи и прогнози в областта на еволюцията, поведението, творческите процеси и структурата на системите, т.е. креативни аспекти на всяко знание.

Списание “ИЗСЛЕДОВАТЕЛ” се издава от 2001 г. То е издание на Българска Академия на Науките и Изкуствата. Включва статии и на автори извън Академията, които желаят да популяризират своите нетрадиционни концепции и иновации или да запазят авторските си права върху интелектуални продукти чрез представяне на тяхното описание в престижни световни библиотеки.

Желаещите да публикуват свои текстове или илюстрации в сборника е необходимо да ги изпратят на научния редактор акад. проф. д-р инж. Георги Ламбаджиев (georgilam@abv.bg).

Всеки автор, публикувал свои статии в списание “ИЗСЛЕДОВАТЕЛ” получава електронен екземпляр на съответния брой на списанието.

Единственото издание у нас, в което може да намерите
оригинални научни и приложни материали
в областта на

АВИАЦИОННАТА И КОСМИЧЕСКАТА НАУКА И ПРАКТИКА

е списание

издание на

ИНСТИТУТ ЗА КОСМИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ТЕХНОЛОГИИ
при
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

e-mail: journal@space.bas.bg
<http://journal.space.bas.bg/>
Facebook: Aerospace research in Bulgaria

Съюзът на Изобретателите в България (СИБ) е сдружение с нестопанска цел в частна полза на изобретатели, патентни специалисти, селекционери и новатори от всички области на науката и техниката и функционира на принципите на доброволно членство, самоуправление и демократичност в съответствие със Закона за юридическите лица с нестопанска цел.

СИБ е член на:

**Федерацията на научно-техническите съюзи
в България (ФНТС)**

**Международната федерация на асоциациите
на изобретателите (IFIA)**

ФЕДЕРАЦИЯТА НА НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИТЕ СЪЮЗИ (ФНТС)

е творческо-професионално, научно-просветно, неправителствено, неполитическо сдружение с нестопанска цел на юридически лица – съсловни организации, регистрирани по ЗЮЛНЦ, в които членуват инженери, икономисти и други специалисти от областта на науката, техниката, икономиката и земеделието.

ФНТС е съучредител и член на Световната федерация на инженерните организации (WFEO).

ФНТС членува и в Европейската федерация на националните инженерни асоциации (FEANI).

ФНТС е член на Постоянната конференция на инженерните организации от Югоизточна Европа (CO.P.I.C.E.E.), Глобалният Договор на ООН, Европейски млади инженери (EYE).

ФНТС осъществява двустранно сътрудничество със сродни организации от редица страни.

☞ ФНТС обединява 19 национални сдружения – научно-технически съюзи (НТС) и 34 териториални сдружения – ТС на НТС, в които членуват над 15 000 специалисти от цялата страна.

☞ ФНТС е собственик на еднолично дружество с ограничена отговорност "ИНОВАТИКС" ЕООД с предмет на работа инженерно-внедрителска дейност.

☞ Към ФНТС функционира Център за професионално обучение, лицензиран от НАПОО към Министерски съвет на Република България.

Контакти с Център за професионално обучение:

+ 359 2 989 33 79; e-mail: kvvo@fnts.bg

Дом на науката и техниката – град София, предлага зали под наем на атрактивни цени, прекрасни условия за провеждане на научно-технически мероприятия, международни симпозиуми, конгреси, конференции, курсове, концерти, коктейли и др.

Предлагаме ви зали с площ от 39 м² до 200 м².

Контакти за зали и офиси под наем:

инж. Марин Антонов: + 359 2 987 72 30; + 359 878 703 669; e-mail: m.antonov@fnts.bg

инж. Валентин Ставрев: + 359 2 986 16 81; + 359 878 703 720; e-mail: vstavrev2@hotmail.com

инж. Невена Дончева: + 359 2 986 16 81; + 359 878 703 714; e-mail: n.doncheva@fnts.bg

ФНТС, София 1000, ул. "Г.С.Раковски" №108, <http://www.fnts.bg/>